

„ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ“
ТЕРИТОРИАЛНО ПОДЕЛЕНИЕ „ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО – СМИЛЯН“

Седалище и адрес: с. Смилян, общ. Смолян, обл. Смолян, ул. „Девети септември“ №101,
тел.: 03026/2441, *e-mail:* dgssmilian@ucdp-smolian.com

**СПИСЪК НА ДЪРВЕСНИТЕ И НЕДЪРВЕСНИ ПРОДУКТИ И ЕКОСИСТЕМНИ
УСЛУГИ ПРЕДОСТАВЯНИ ОТ ДГС „СМИЛЯН“**

I. Материални продукти и услуги.

Материалните услуги включват всички продукти, добити от екосистемите: храна, дървесина и други.

1. Дървесина – Ползването на дървесина на ДГС „Смилян“ за 2024 година е:

Показатели	Площ, ха	Ст. маса м ³	Лежаша маса м ³	Едра СД м ³	Средна СД м ³	Дребна СД м ³	Дърва м ³
По ГСП	890,4	42921	34719	8933	5614	1555	18617
Годишен план	347,1	33450	28758	6799	1126	135	20698

Като утвърденият обем иглолистна и широколистна дървесина, които ТП „ДГС Смилян“ може да продава **по ценоразпис от склад за физически лица**, които не са търговци – за лична употреба, без право на продажба за 2024г. са:

ДГС/ДЛС	иглолистна дървесина				широколистна дървесина				общо количество /пл.м3/
	едра	средна	дребна	дърва	едра	средна	дребна	дърва	
ДГС Смилян	20	30		300				2500	2850

Утвърденото количество дървесина за продажба за лична употреба, съгласно чл.71, ал.1, 2, 3 и 7 от НУРВИДГТ през 2024г. е:

ДГС/ДЛС	иглолистна дървесина				широколистна дървесина				
	едра	средна	дребна	дърва	едра	средна	дребна	дърва	вършина
ДГС Смилян	130	100	80	2000	10	5		1500	30

2. Предлагами недървесни продукти:

➤ Лечебни растения – Събирането на лечебни растения за лично ползване е разрешено като по ГСП 2020г. няма определени количества. Условието и природните дадености дават възможност за годишен добив на около 2 тона сурови билки, 8 тона боровинки. Определени квоти за ползване имат лечебни билки под

специален режим, за които министъра на околната среда и водите издава заповед всяка година за разрешените количества и видовете билки.

➤ Гъби и други недървесни горски продукти – Добив на конкретни количества гъби, билки, горски плодове и сено в новият действащ ГСП 2020 не са планирани. Условието и природните дадености дават възможност за годишен добив на около 8 тона диворастващи гъби (манатарка, пачи крак и др.), 300-500 броя елхи, сено 4-5 тона (за собствени нужди), колове и пръчки 500 броя. Но събирането на гъби и горски плодове става след издаване на писмено разрешително и заплащане на такса за издаването му.

➤ Лов – на територията на горско стопанство Смилян ловуват две ловни сдружения „Сокол“ - гр.Смолян и „Мадан“ - гр.Мадан. Разрешителни за ловуване се издават след заплащане на определена такса в зависимост вида на дивеча при започване на ловния сезон. А въз основа на пролетната таксация, която се изпраща в РДГ Смолян се определя плана за ползване за 2024 г. на различните видове дивеч.

➤ Паша – В ТП „Държавно горско стопанство Смилян” се забранява паша на едър и дребен добитък върху площ 10539.5 ха, което е 40.9 % от *горските територии държавна собственост*. Площта, върху която може да се осъществява паша е 15213.7 ха което представлява 59.1 % от общата площ на *горските територии държавна собственост*.

Пашата се забранява изцяло в Държавните ловностопански райони, Дивечовъдните участъци, Базите за интензивно стопанисване на дивеча и граничните подотдели на дивечовите ниви.

На основание чл. 17 на Наредба №6 за условията за пасищно отглеждане на свине, пашата на източнобалканска свиня и нейните кръстоски се забранява в радиус 5 км от следните обекти:

1. Ветеринарни лечебници – НТП 1540;
2. Животновъдни комплекси и ферми – НТП 1610, 1619;
3. Депа за битови отпадъци НТП – 9600;
4. Кланници и месопреработвателни предприятия.

Също така се забранява пашата и във всички насаждения предвидени за възобновителна сеч. В насажденията, голите площи, предвидени за залесяване може да се допуска паша до момента на почвоподготовката. Планът за паша е разработен по землища и е приложен към кратките обяснителни записки на горскостопанските участъци.

Като всяка година се определят землищата и местностите, в които се забранява паша със заповед на община Смолян, и община Рудозем.

3. Достъп до генетични ресурси . През 2024г. не се предвижда производството на фиданки за целите на залесяването.

II. Регулиращи услуги - ползи от процесите в екосистемите.

Водорегулираща и водозащитна услуга на горската растителност има огромно значение за количеството и качеството на водите, които изтичат от водосборните басейни. Горските екосистеми реализират две основни хидрологични функции – водоохранна и водорегулираща.

➤ Водоохранна функция е способността на горите да стабилизират повърхностните и подпочвени води на определена територия (водосбор) за дълъг период от време.

➤ Водорегулиращата функция се изразява в способността на горските екосистеми да преразпределят елементите на водния баланс, като увеличават дела на положителните (продуктивни) пера и намаляват непродуктивните (отрицателни) такива. Екосистемите осигуряват смекчаване и регулиране на въздействията от промените на климата.

Държавно горско стопанство „Смилян“ предоставя следните регулиращи услуги:

1. **Водоохранна функция** – За територията на ДГС „Смилян“ определени като вододайна зона са отделите и подотделите, предоставящи възможност за снабдяване на населените места с вода за питейно-битови нужди.

- ❖ Вододайни зони – 4870 ха;
- ❖ Водохращане на извор с.Смилян и с.Полковник Серафимово – 8,6 ха;
- ❖ Извори и други водохващания, определени с писмо № КД-06-74/23.09.2008г. на директора на Басейнова дирекция.

2. **Водорегулиращата функция** – за стопанството такава функция изпълняват, следните видове гори:

- ❖ Крайречни естествени гори от *Alnus glutinosa*, попадащи в заливаемата тераса на речното течение.
- ❖ Гори в 100 метровата ивица на река Арда.
- ❖ Горски територии попадащи в санитарно-охранителна зона 3 на язовири Пловдивци.

3. Противоерозионна функция изпълняват:

- ❖ Горските територии с наклон над 30° (или по-малък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редини, които са с наклон над 10° и дължина по - голяма от 200 м) с площ над 1 ха и пълнота над 0,6.

III. Културни и социални услуги - нематериални ползи от екосистемите.

Културните услуги са нематериални ползи от екосистемите. Осигуряването на условия за рекреация и туризъм прави горите предпочитано място за почивка на хиляди хора.

Необходимо е да бъде оценена красотата или естетическата стойност на различните екосистеми, което може да бъде отразено в популяризиране на екопътеки, маршрути и обозначени панорамни места с красива гледка.

Горите, с цялото си разнообразие, са богат източник на творческо вдъхновение в много сфери – изкуство, фолклор, архитектура, реклама и други.

В държавно горско стопанство Смилян може да бъдат използвани културни и социални услуги с:

1. **Образователна стойност** – залесяване с детски градини и училища в териториалния обхват на стопанството, образователни мероприятия за деца от всяка

възраст. Има обособени голям брой екопътеки и туристически маршрути, които са предпочитани и посещавани от туристи от цяла България.

2. Осигуряване на условия за рекреация и туризъм:

- ❖ Екопътека в с. Смилян с. Смилян с. Смилян – м. Баблон – вр. Ком с. Сивино 15.00 км Кмет ТИЦ – Смилян;
- ❖ Екопътека в с. Смилян с. Смилян с. Смилян – с. Змиево – с. Чеплетен 14.00 км Кмет ТИЦ - Смилян ;
- ❖ Екопътека в с. Смилян с. Смилян с. Смилян – Трите воденици – Манастир – „Св. Атанас” – фермата за шрауси 5.50 км Сдружение „Нови хоризонти”
- ❖ Екопътека в с. Смилян с. Смилян Узунов камък – зм. „Ливадите” – с. Смилян 19.15 км Кмет ТИЦ - Смилян
- ❖ Екопътека в с. Смилян с. Смилян с. Кошница – пещера „Трите точки” – пещера „Калето” – с. Смилян 5.00км Кмет ТИЦ - Смилян
- ❖ Екопътека в с. Смилян с. Смилян с. Смилян – вр. Равнище – Крайпътна пещера – с. Смилян 6.60 км Кмет ТИЦ - Смилян
- ❖ Екопътека в с. Смилян – веломаршрут с. Смилян с. Смилян – с. Букаците – с. Горово – с. Чеплетен – местността Катран с. Змиево – местността Аламушница - с. Смилян 17.5 км
- ❖ Екопътека в с. Смилян с. Смилян с. Смилян – местността Дупката „Крайпътна пещера” – местността Поляните – с. Полковник Серафимово – връх Средногорец 5 ч. Кмет ТИЦ - Смилян
- ❖ Екопътека в с. Могилица с. Могилица с. Могилица – пещерата Бориковска – пещера Типицето – махала Средок 12.77 км Сдружение Могилица, Читалище „България”, Кмет ;
- ❖ Екопътека в с. Могилица с. Могилица с. Могилица – м. „Елинден” – м. „Бърдо ” – м. „ Усойна поляна” – мах. „ Черешова ряка” – с. Киселчово – 2.50 км Сдружение Могилица, Читалище „България”, Водопадът – с. Могилица, Кмет
- ❖ Екопътека в с. Могилица с. Могилица с. Могилица – зм „Падала” – минералния извор – с. Буката – с. Могилица 3.00 км Сдружение Могилица , Читалище „България”, Кмет ;
- ❖ Екопътека в с. Могилица с. Могилица Пещера Голубовица вр. Черковата – пещера Надарска – с. Могилица 11.1 км Сдружение Могилица , Читалище „България”, Кмет;
- ❖ Екопътека в с. Арда с. Арда с. Арда – местност „Корбанище” – махала Речани – махала Лагът – извор на р. Арда „Заставата” – махала Билянци – с. Арда 6 ч. Сдружение за местни инициативи – Арда, Кмет;
- ❖ Екопътека в с. Арда с. Арда с. Арда – махала Гоздевица - вр. Ком с. Арда 8 ч. Сдружение за местни инициативи – Арда, Кмет;
- ❖ Екопътека в с. Арда с. Арда Парка „Градината на Тарзан” с Боровата гора м.Падала Сдружение за местни инициативи – Арда, Кмет;
- ❖ Екопътека Крепост „Калето“ с. Кошница, Горното поречие на р.Арда 0,6 км изкачване;
- ❖ Панорамна площадка „Могилица“ – с. Могилица

3. **Естетична стойност на ландшафта** – това са непокътнати горски ландшафти, големи екосистеми на ниво ландшафт и мозайки от екосистеми с глобално, регионално или национално значение, в които съществуват жизнени популации на повечето естествено срещащи се видове в естествените им модели на разпространение и обилие.

Всички гори на територията на Държавно горско стопанство Смилян отговарят на този критерий, разглеждани в пространството на целия родопски масив.

4. Гори като източник на културни услуги, вдъхновение и принадлежност за хората, и като среда и обект на духовна и религиозна идентичност са:

Горски територии в 100 м ивица около манастири и други религиозни обекти (църкви, параклиси, оброчища, аязма, текета и др.), древни светилища, окултни средища, археологически паметници и разкопки и др. места важни за съхраняване на духовността, традициите, историческата и културната памет, като следните:

- ❖ Манастира „Свети Атанас”
- ❖ Параклис „Св. Дух”
- ❖ Параклис „Св. Кузма”
- ❖ Параклис „Св. Георги”
- ❖ Параклис Габрица
- ❖ Параклис Горно Фатово
- ❖ Връх Средногорец, съществуващ римски път и 2 параклиса
- ❖ Паметник “Родопската Шипка” (полковник Серафимов)
- ❖ Връх Ком и тракийско светилище

Също така горските територии в 100 м ивица около територии, традиционно свързани с провеждането в тях на събори, надпявания и други мероприятия, важни за съхраняване на културното наследство и националните традиции:

- Туристически маршрут „Калето” с проходна пещера и руини
- Туристически маршрут „Кичора”
- Местност „Аламушница”
- Местност „Дупка”, част от туристически маршрут “Лесот”, където е основното водохващане за водоснабдяването на Рудозем и Смилян, тук на 6 Май традиционно се организира и панаир, налива се лековита вода. По туристическия маршрут се намира и лековития извор “Брадавическата вода”
  - Място за къмпингуване „Трошачката”
  - Местност “Гарга дере” с пещера “Голобовица” и пещера “Ухловица”;
  - Пещера “Типицето” с музей на реставрирана пещерна мечка и представителни от естетична гледна точка гори в района на пещерата. (преди да се маркира за сеч, да се потърси контакт с местни туристически дружества, за допълнителна информация за важните за туризма горски територии в района).
  - Местност “Рибарника” с извор
  - Официалните маркирани маршрути за пешеходен, конен и велотуризм в обхвата на стопанството.

Изготвил:...../п*/.....

/инж. Везика Моллова/

Директор:...../п*/.....

/инж.Анатолий Елев/

*Налице е положен подпис, като същия е заличен съгласно Общия регламент за защита на личните данни (Регламент (ЕС) 2016/679).